

Praktijkcongres
Natuur in de Omgeving(svergunning);
zo doen gemeenten dat!

**Buitenevenementen
en ecologie**

Tauw

Rijtuigenloods Amersfoort, 18 mei 2017

Wim Heijligers m.m.v. Adrie van Hooff & Hanneke Oudega

Opbouw presentatie

1. Buitenevenementen en wet- en regelgeving
2. Omgang met beschermde soorten
3. Monitoring
4. Toetskader vuurwerk
5. Maatregelen ter voorkoming effecten

1. Buitenevenementen

- Festivals
- Concerten openlucht
- Motorcrosswedstrijden

(afzonderlijk behandeld:)

- Vuurwerk

Tauw

Wetgeving

- Bestemmingsplan
- Wabo / Omgevingsvergunning
- APV: evenementenvergunning
- Vuurwerkbesluit
- Wet natuurbescherming:
 - Gebiedsbescherming
 - Soortenbescherming

Tauw

2. Omgang met beschermde soorten

- Wanneer heb ik te maken met de Wnb? Altijd! Men moet kunnen aantonen dat er geen sprake is van aantasting van beschermde soorten en waarden
- Welke aspecten Wnb zijn van belang?
- In hoeverre is de activiteit strijdig met de wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de activiteiten en inrichting?

Soortenbescherming Wnb

Drie beschermingsregimes:

- Vogels – Vogelrichtlijn
- Dieren en planten - Habitatrictlijn
- Dieren en planten – Nationale lijst

Tauw

Verbodsbepalingen soorten

- vernielen of beschadigen van voortplantings- of rustplaatsen (bij vogels alleen indien met opzet incl. voorwaardelijke opzet; bij vleermuizen geen opzetvereiste)
- opzettelijk verstoren (bij vogels tenzij dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding; bij vleermuizen geen tenzij)
- (opzettelijk doden of vangen)

Wat is verstoring?

- Niet elke opvliegende vogel kan als verstoring worden aangemerkt
- Van een verstoring (in de zin van de Wnb) is uitsluitend sprake als er een blijvend effect is. Een tijdelijke verstoring zonder blijvend effect is geen verstoring in de zin van de wet.
- Broedende vogels die zich niks tot weinig aantrekken van festivalactiviteiten:
 - Lepelaar op 20 tot 50 meter afstand gaat door met jongen voeren
 - Meerkoet valt in slaap op nest op 20 meter van festivalgeweld
 - Ooievaar vliegt rustig over het festival terrein om in het aangrenzende weiland te foerageren
 - Ransuil met nest naast hoofdpodium (monitoring door BuWa)
 - Buizerd in Zwolle vliegt over het publiek in gaat in de stangen boven het podium zitten
- Vleermuizen ook niet:
 - Vleermuizen foerageren op 25 meter van het hoofdpodium
 - Normaal gebruik verblijfplaatsen tijdens en na festival op evenemententerrein

Ontheffing of vrijstelling?

- Evenement is geen geldige reden voor ontheffing of vrijstelling
- Wettelijk belang:
 - o.a. volksgezondheid, openbare veiligheid
 - andere redenen van groot openbaar belang (geldt niet voor vogels)
 - o.a. ruimtelijke ontwikkeling, in het algemeen belang (alleen soorten nationale lijst)
- Boodschap: voorkom verstoring door evenementen!

3. Onderzoek/monitoring

- Welke soorten / situaties?
 - Broedende vogels
 - Vleermuizen, vliegroutes en foerageergebied
 - Bijzondere biotopen, groeiplaatsen e.d.
- Belangrijkste effecten
 - Aanwezigheid en bewegingen van mensen en verkeer
 - Geluid (vuurwerk, muziek)
 - Verlichting

Betrokkenheid Tauw

Festival	Locatie	Festival	Locatie
Soenda festival	Utrecht	By the Creek	Vianen
De Leuke festival	Utrecht	Secret Forest	Stadskanaal
Down the Rabbit Hole	Beuningen	Duikboot festival	Breda
LINDA.festival	Zaandam	Mystic Garden	Amsterdam
Loveland van Oranje	Amsterdam	Zomerkriebels	Utrecht
Music On	Amsterdam	Tweetakt	Utrecht
Diynamic	Amsterdam	Strand Oog in Al	Utrecht
909	Amsterdam	Theater Utrecht	Utrecht
Koningsdag	Meppel	Airforce Festival	Enschede
Loveland festival	Amsterdam	Zwarte Cross	Lichtenvoorde
Inspire	Liempde	Fusion of Dance	Zwolle
Lowlands	Biddinghuizen		

Tauw

(niet volledig)

Verstoring ecologisch

Niveau	Ecologische impact	Effect	Voorbeeld (zichtbare respons)
Laag	Individu	Fysiologie	geen
Laag	Individu	Kortdurende gedragsverandering	Alarmeren
Middel	Individu / populatie	Habitatgebruik	Aanpassing (behalve meest kwetsbare soorten of situaties)
Middel	Individu / populatie	Voortplantingssucces	Verlaten nest (verhoogde kans op nestpredatie)
Hoog	Populatie	Wijziging aantal of verspreiding	Verandering in dichtheden

Tauw

Mogelijke effecten op broedvogels

- Broedvogels: blijvend effect indien vogel opvliegt en (te lang) weg blijft
 1. nestbouw wordt afgebroken
 2. broedsel gaat verloren (ook door predatie)
 3. jongen overleven niet
- Gevoeligheid soortspecifiek, kolonievogel, grondbroeder
- Omstandigheden: duur van het evenement, openheid landschap, afstand tot bron, achtergrondgeluid/licht

Resultaten monitoring

- Vooral menselijke aanwezigheid zorgt voor verstoring
 1. Breng in beeld wat er leeft (o.a. broedvogels)
 2. Stel vast welke maatregelen noodzakelijk zijn
 3. Tref die maatregelen voorafgaand aan het evenement
 4. Resultaat is dat verstoring enz. kan worden voorkomen
- Geluid lijkt weinig effect te hebben
 - Geluidsbeleving mensen \neq beleving vogels, vleermuizen
- Licht idem; tref wel maatregelen
 - Geen felle lampen richten op nesten/boomholtes e.d.

4. Toetskader vuurwerk (concept)

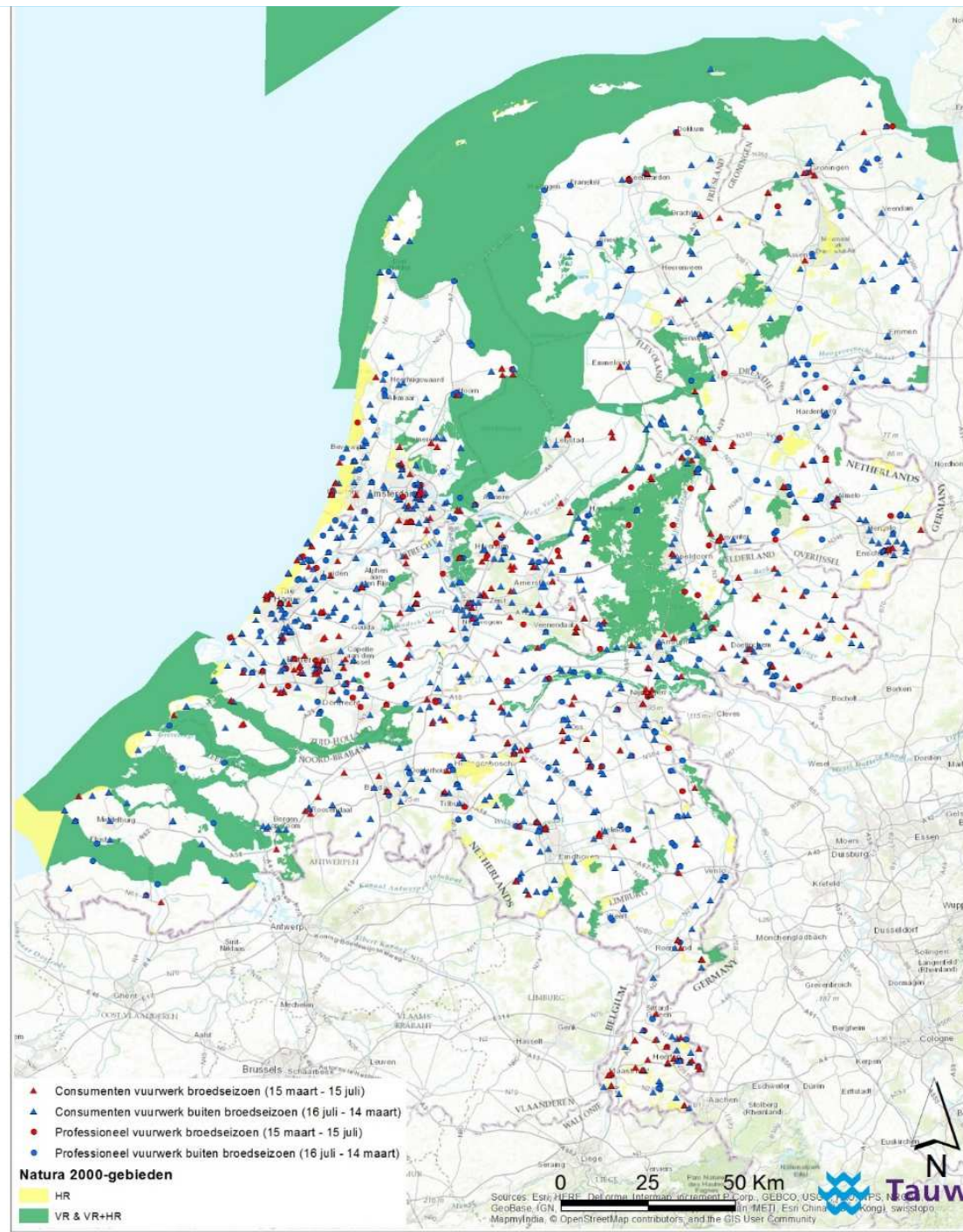
- In opdracht van IPO werkgroep Vuurwerk
- Afwegingskader t.b.v. bevoegd gezag
- Prioriteren en programmeren toezicht en handhaving
- Inschatting vergunningplicht gebiedsbescherming
- Beoordelen noodzaak nader veldonderzoek
- Ook als kennisdocument voor initiatiefnemers

Locaties vuurwerk 2015/2016

Tauw

Monitoring Tauw (e.a.?) vuurwerk 2015 e.v.

Vuurwerk tijdens:	Locatie	Mogelijk effecten op:
Product Demonstratie Boulevard	Bergen op Zoom	Markiezaat; slaapplaats ganzen
Feest Langstraat	Zoutelande	HVP's
Visserijdagen	Den Oever	HVP's en rustende watervogels
Delfsail e.a. festiviteiten	Delfzijl	HVP; visdievenkolonie op daken
Visserijdagen	Bruinisse	HVP's
Koningsdag	Woerden	dakbroedende meeuwen
Eiland van Maurik	Amerongen	meeuwen op Sluiseiland
Haringrock	Katwijk	dakbroedende meeuwen
Kermis	Voorburg	broedende ooievaars
Harddraverij en kermis	Medemblik	rustende watervogels
Nachtmarkt	Vlissingen	HVP
Fusion of Dance	Zwolle	watervogels
Soenda	Utrecht	water- en weidevogels, ooievaar
Harddraverijdagen	Enkhuizen	rustende watervogels
Kermis	Doesburg	kerkuil, steenuil, weidevogels

Tauw

(niet volledig)

Toetskader

- Doel: bepalen van wel of geen risico op overtreding verbodsbepaling
- Risico op overtreding op het moment dat binnen de afstandcontouren bepaalde omstandigheden (natuur / bomen / platte daken e.d.) aanwezig zijn; dan check of toetsing noodzakelijk
- Zowel consumenten- als professioneel vuurwerk
- Afstanden op basis van totaal effect vuurwerk veiligheidsafstanden, monitoring en literatuur
- Afzonderlijke benadering gebiedsbescherming en soortbescherming

Tauw

Toetskader (soortenbescherming)

- Broedvogels, niet-broedvogels (o.a. op HVP's)
- Bebouwd en onbebouwd
- Aard van het landschap / de omgeving
- Binnen bepaalde afstandsnormen deskundige raadplegen

Toetskader vuurwerk

Afstand (m)	Bebouwd	Onbebouwd	Vogels	
	> 600 m afstand of onderstaande n.v.t.	> 700 m afstand of onderstaande n.v.t.	alle soorten	V
< 700		open natuurlandschap	soorten van strand, heide, veen, water, duinen enz	X
< 600	plat dak > 500 m ²		visdief, meeuwen	X
< 300	begraafplaats, park e.d. met bomen	bomen of bos	boombroedende roofvogels e.d.	X
< 150		open agrarisch landschap; oevers van waterpartijen	broedvogels oevers e.d.	X
< 50	struweel	struiken, rietkragen, wateren	struweelbroeders	X

V = minimaal risico op overtreding Wnb
 X = ter zake kundige raadplegen

Tauw

5. Maatregelen om effecten te voorkomen

- Begin op tijd met voorbereiding: weet wat er leeft!
- Ontheffing Wnb niet mogelijk
- Voorkom verstoring door:
 - Indeling terrein
 - Looproute en verkeer reguleren
 - Verlichting
 - Afhekken:
 - verstoringgevoelige fauna (dichte hekken)
 - groeiplaatsen en biotopen bijzondere soorten

Wat kan Tauw betekenen?

- Toetsing voor o.a. de Wet natuurbescherming
- Cursussen (Wnb, PAS, bestemmingsplannen)
- Begeleiden en verzorgen ontheffing en vergunning
- Inventarisatie fauna
- Geluidskwaliteitsonderzoeken
- Online toegang tot informatie (o.a. Ecoviewer)

Tauw